

APELĀCIJAS PADOME

Pasta adrese:	Adrese:	Tālruni:	Fakss:
a/k 124, Rīga LV-1010	Citadeles iela 7 (70), Rīga	7 027 190, 7 027 140	371 7 027 208

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/97/ M-93-8314

Lēmums

Rīga

1997. gada 19. decembrī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J. Ancītis,
ApP sēdes locekļi - S. Drozdovska un J. Pantejevs,
ApP sekretāre - S. Drozdovska,

1997. gada 14. novembrī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru, saskaņā ar LR Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7. panta ceturto daļu, preču zīmes pieteicēja - firmas LABORATOIRES DE LA MEUSE (Beļģija) vārdā 09.07.1997 iesniegusi preču zīmju aģente O. Žukovska pret LR Patentu valdes (LPV) 1996. gada 21. decembrī pieņemto lēmumu (ar 1997. gada 9. maija papildpaskaidrojumiem) par preču zīmes **OL-AMINE ОЛ-АМИН** (fig.)

(pieteik. Nr. M-93-8314; pieteik. dat. 19.10.1993; pieteikta uz 5. kl. precēm - farmaceitiskie preparāti) reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV lēmuma atteikuma pamatojumiem un lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu par preču zīmes reģistrācijas atteikumu.

ApP sēdē piedalījās pieteicēja - firmas LABORATOIRES DE LA MEUSE (Beļģija) pārstāvis - pēc preču zīmju aģentes O. Žukovskas pilnvarojuma patentpilnvarotais G. Rotbergs un LPV pārstāvis - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas vadītāja vietnieks N. Lamsters, kas veicis minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Apelācijas lietas izskatīšanas rezultātā Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt preču zīmes **OL-AMINE ОЛ-АМИН** (fig.) (pieteik. Nr. M-93-8314) reģistrāciju, kas pamatots ar LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem, balstās uz slēdzienu, ka pieteiktajam apzīmējumam pietrūkst atšķirīguma, jo tas ar nebūtisku izmaiņu atkārtō apzīmējumu, kas tiek lietots noteiktu preču identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai.

Paskaidrojot šo viedokli, LPV lēmumā analizēts pieteiktais apzīmējums:

1.1. pieteiktais apzīmējums gan latīņu, gan kiriliskajā rakstībā ar nebūtisku ortogrāfisku izmaiņu atkārtō farmaceitisko vielu bezzīpašnieka (neregistrējamo) nosaukumu 'OLAMINE' (angļu un franču valodā) un 'ОЛАМИН' (krievu valodā), kas nevar piederēt nevienai personai un nav reģistrējams kā preču zīme;

1.2. ekspertīze uzskata, ka defise, kas vārdiskos elementus sadala divās daļās, neietekmē šo apzīmējumu jēdzienisko uztveri un fonētisko skanējumu. Tas ļauj uzskatīt, ka apzīmējumi 'OL-AMINE' un 'ОЛ-АМИН' var tikt uztverti vienīgi kā konkrētas farmaceitiskās vielas vai vielu daļas nosaukumi. Tādējādi šiem apzīmējumiem nepiemīt īpašības, kas ļautu viena uzņēmuma preces atšķirt no citu uzņēmumu precēm;

1.3. pieteiktā apzīmējuma vārdiskie elementi ir izpildīti standatrakstībā un apzīmējuma vienīgā grafiskā īpatnība ir šo elementu novietojums divos līmeņos, viens zem otra. Šī grafiskā īpatnība ir ļoti nebūtiska, un vārdisko elementu nozīme neapšaubāmi dominē pār to grafisko izpildījumu. Var secināt, ka izvietojums divos līmeņos nepiešķir pieteiktajam apzīmējumam atšķirīguma pazīmes;

1.4. ekspertīzei nav iesniegti nekādi materiāli, kas pārliecinoši pierādītu, ka pieteiktais apzīmējums ieguvis atšķirīgumu ar ilgstošu un plašu lietošanu Latvijas Republikā.

2. Vēstulē pieteicēja pārstāvei (09.05.1997) un mutvārdu paskaidrojumos ApP sēdē LPV pārstāvis arī norāda, ka pieteicēja atbildē uz ekspertīzes pieprasījumu, kā arī apelācijā minētie argumenti nepārliecina par pieteiktā apzīmējuma reģistrācijas iespēju, un uzsver sekojošo:

2.1. neatkarīgi no tā, tieši uz kādiem farmaceitiskiem preparātiem pieteikto apzīmējumu izmanto Beļģijas firma, ja šis apzīmējums atkārtu farmaceitiskās vielas (vielu daļas) nosaukumu, kas iekļauts Pasaules Veselības organizācijas izdevumā *Starptautiskie farmaceitisko vielu bezīpašnieka (neregistrējamie) nosaukumi*, to nevar reģistrēt kā preču zīmi, jo tas nepieciešams daudziem ražotājiem, lai nosauktu, aprakstītu vai paskaidrotu savā produkcijā izmantoto vielu sastāvu, to pielietojumu un īpašības;

2.2. teiktais nenozīmē, ka tirgū nevar laist izstrādājumus, kas apzīmēti ar šādiem nosaukumiem, tas tikai nozīmē, ka tos nevar ar preču zīmes reģistrācijas palīdzību monopolizēt vienam īpašniekam; tā pat ir parasta prakse, ka uz farmaceitisko preparātu iesaiņojuma zem lietotās preču zīmes (šā īpašnieka izmantotā individuālā zāļu nosaukuma) tiek norādīts attiecīgā preparāta galvenās aktīvās vielas nosaukums, parasti latīņu valodas formā vai kādā citā no valodu formām (transkripcijām), kas ietvertas minētajā izdevumā (piemēram: 'TAILENOLS', zem tā 'Paracetamolum');

2.3. eksperts uzskata, ka pieteiktajā apzīmējumā (abos tā vārdiskajos elementos) izmantotās defises vienīgi akcentē izmantotās vielas pamatsastāvu: konkrētā farmaceitisko vielu daļa satur spirta atvasinājumus (uz to norāda nosaukuma daļa 'ol-' vai 'ор-') un aminogrupu (uz to norāda '-amine' vai '-амин');

2.4. apzīmējums pieteikts standatrakstībā; ne izmantotās defises, nedz vārdu izvietojums divos līmeņos neietekmē jēdzienisko uztveri, tāpēc pieteikto zīmi var uztvert vienīgi kā konkrētas farmaceitisko vielu daļas nosaukumu divās valodās;

2.5. pieteiktais apzīmējums nav ietverts Latvijas Zāļu reģistrā, un nav pierādījumu par tā lietojumu Latvijā, kas ļautu piemērot LPZ 2. panta ceturtās daļas noteikumu par to, ka zīmes reģistrāciju nevar atteikt uz atšķirīguma trūkuma pamata, ja zīme ir pazīstama patērētājiem.

3. Apelācijas iesniedzējs pamato savu nepieņemšanu LPV atteikuma lēmumam šādi:

3.1. LPZ neparedz nosacījumu, ka preču zīmi reģistrē atkarībā no tās atšķirīguma līmeņa, mēroga vai cita pakāpes vai gradācijas novērtējuma, respektīvi, neregistrē, ja zīmei piemīt atšķirīgums, bet tas ir nepietiekams; par to liecina jēdziena 'atšķirīgums' definējums likumā: īpašības, kas ļauj vienu zīmi atšķirt no citām (LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkts);

3.2. LPV lēmums analizē pieteikto apzīmējumu no citu valodu viedokļa, bet neņem vērā īpašo apzīmējuma uztveri no latviešu valodas lietotāju viedokļa; vārdu atdalījums ar defisi un novietojumu divos līmeņos apliecina, ka no apzīmējuma gūstamajā iespaidā dominē salikts četrvalodīgas uztveres koptēls, kas fantāzijas ceļā konstruētajam apzīmējumam piešķir neparastu atšķirīguma īpašību;

3.3. Preparāts 'OLAMINE' (13 vitamīnu un 7 minerālsāļu savienojums) pazīstams Beļģijā un reģistrēts Beļģijas Veselības aizsardzības resorā uz firmas LABORATOIRES DE LA MEUSE vārda jau kopš 1963. gada. Tādējādi ir pamats ņemt vērā LPZ 2. panta ceturtās daļas noteikumu, ka reģistrāciju nevar atteikt uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkta pamata, ja zīme pazīstama patērētājiem; pie tam likums neparedz šā noteikuma paplašinātu interpretāciju, - ka zīmei jābūt pazīstamai tieši Latvijas patērētājiem;

3.4. citās valstīs ekspertiem nav radušās šaubas par apzīmējumu 'OL-AMINE' vai 'ОЛ-АМИН' iespējamo sajaukšanu ar Pasaules Veselības organizācijas izdevumā *Starptautiskie farmaceitisko vielu bezīpašnieka (neregistrējamie) nosaukumi* ietvertajiem nosaukumiem. Zīme OLAMINE reģistrēta Beniluksa valstīs vēl pirms minētā Pasaules Veselības organizācijas 1992. gada izdevuma, bet kirilicas rakstībā - ОЛ-АМИН - Igaunijā, Krievijas Federācijā, Moldovā (attiecīgie materiāli pievienoti), Gruzijā, un pieteikuma izskatīšanas stadijā atrodas vēl vairākās valstīs;

3.5. ekspertīzes vērtējumā nepamatoti sajaukti dažādi objekti: izdevumā *Starptautiskie farmaceitisko vielu bezīpašnieka (neregistrējamie vai nepatentētie) nosaukumi* iekļautais farmaceitiskās vielas vai vielu daļas nosaukums un konkrētā farmaceitiskā preparāta nosaukums, kuru reģistrācijai piesaka firma LABORATOIRES DE LA MEUSE; viela un preparāts nav viens un tas pats; kā uz to norāda literatūras avoti, preparāti mēdz būt aizsargāti ar preču zīmēm (pievienotas izdevuma *Latvijas zāļu grāmata 1997/1998* lappušu kopijas);

3.6. minētie fakti, pēc apelācijas iesniedzēja uzskata, kopumā liecina, ka nav pamatots LPV lēmums par izskatāmās preču zīmes (pieteik. Nr. M-93-8134) reģistrācijas atteikumu.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. ApP uzskata, ka LPV lēmums atteikt preču zīmes OL-AMINE ОЛ-АМИН (fig.) (pieteik. Nr. M-93-8314) reģistrāciju un tā motivācija ar atsauci uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem principā atzīstami par pārliecinošiem.

1.1. Var pilnībā piekrist, ka pieteiktā apzīmējuma vārdiskie elementi - apzīmējumi 'OL-AMINE' un 'ОЛ-АМИН' rakstības ziņā ar nebūtisku ortogrāfisku izmaiņu, bet fonētiskā ziņā pilnībā atkārtoti Pasaules Veselības organizācijas izdevumā *International Nonproprietary Names (INN) for Pharmaceutical Substances* (World Health Organization, Geneva, 1992) iekļauto farmaceitiskās vielas, vai precīzāk - farmaceitisko vielu grupas vai radikāļa, bezīpašnieka nosaukuma 'OLAMINUM' (latīņu valodas forma) angļu un franču valodas transkripciju 'OLAMINE' un krievu valodas transkripciju 'ОЛАМИН' (minētā izdevuma 380. un 561. lpp.). Minētie vielu grupas nosaukumi nav reģistrējami kā preču zīmes, jo tie tiek izmantoti farmaceitisko vielu nosaukumos to sastāva raksturošanai, un tāpēc nepieciešami daudziem ražotājiem kā *apzīmējumi, kurus lieto noteiktu preču identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai* (LPZ 2. panta pirmās daļas 5. punkts); no konteksta izriet, ka minētos nosaukumus attiecībā uz farmaceitiskajām vielām un preparātiem var atzīt arī par *vispārpieņemtiem terminiem* (LPZ, turpat).

1.2. ApP arī atzīst, ka pieteiktā apzīmējuma vārdiskajos elementos izmantotās defises negroza to būtību un nepavājina apzīmējumu jēdzienisko uztveri salīdzinājumā ar minētajiem bezīpašnieka nosaukumiem; gluži pretēji, šāds izskatāmo vārdu dalījums pasvītro, akcentē vielas pamatsastāvu, jo attiecīgajām sastāvdaļām 'ol-' un '-amine' katrai ir konkrēta, ķīmijas terminoloģijā vispārpieņemta nozīme (skat., piemēram, *Webster's New Collegiate Dictionary*, G. & C. Merriam Company, Springfield, Mass., U.S.A.. p. 37; p. 798).

1.3. ApP uzskata, ka šajā jautājumā nav ņemams vērā apelācijas iesniedzēja viedoklis, ka zīme pieteikta uz farmaceitiskajiem preparātiem, nevis vielām, un tāpēc izdevumā iekļautie vielu nosaukumi nebūtu uzskatāmi par neregistrējamiem attiecībā uz preparātiem. ApP piekrīt, ka 'preparāti' un 'vielas' nav viens un tas pats; farmaceitisko preparātu sastāvā bez galvenajām aktīvajām vielām var ietilpt palīgvielas, pildvielas, stabilizētājvielas u.c., gatavajām zālēm bez tam ir

konkrēta forma, dozējums, specifisks iesaiņojums. Tomēr pieteiktās zīmes vārdiskie elementi ir tik tuvi vispārpieņemtajiem tādas vielu grupas (radikāļa) nosaukumiem 'OLAMINE' un 'ОЛАМИН', kas var būt farmaceitisko preparātu pamatā, ka, ja tie konkrētajā lietojumā tomēr neatbilstu attiecīgajā preparātā izmantotās aktīvās vielas sastāvam, tie neapšaubāmi izraisītu maldinājumu, pie tam ne tikai zāļu patērētājiem (slimniekiem), bet arī speciālistiem (ārstiem, farmaceitiem).

1.4. Šajā jautājumā nav nozīmes arī tam, ka, pēc apelācijas iesniedzēja ziņām, apzīmējums 'OLAMINE' jau pirms *International Nonproprietary Names (INN) for Pharmaceutical Substances* 1992. gada izdevuma nākšanas klajā izmantots Beļģijā vai citur firmas LABORATOIRES DE LA MEUSE konkrētas produkcijas apzīmēšanai; tā kā ApP rīcībā nav ziņu, ka šāds preparāts būtu lietots un pazīstams Latvijā, pieteiktā apzīmējuma jēdzieniskās uztveres novērtēšanai Latvijas sabiedrībā izmantojami vienīgi vispārpieņemti ziņu avoti, pie kādiem neapšaubāmi pieder minētais Pasaules Veselības organizācijas izdevums.

1.5. ApP piekrīt, ka pieteiktā apzīmējuma grafiskās īpatnības - defises un vārdu izvietojums divos līmeņos neietekmē apzīmējuma jēdzienisko uztveri un nepiešķir tam atšķirīgumu; nav pārliecināts lietas materiālos minētais pieteicēja pārstāvja viedoklis, ka apzīmējuma uztverē varētu būt nozīme "četrvalodīgas uztveres koptēlam", apzīmējuma izveidošanai "fantāzijas ceļā" vai tā "neparastai atšķirīguma īpašībai". ApP atzīst, ka, gluži pretēji, divās valodās (divās transkripcijās, latīņu un kirilicas burtiem) un divos līmeņos (viens zem otra) veidoti apzīmējumi zāļu iesaiņojumos uzskatāmi par Latvijas sabiedrībai ilgstoši pierastu un vispārzināmu praksi jau kopš padomju perioda, un tāpēc tāds apzīmējuma grafiskais izpildījums, vismaz farmaceitisko preparātu jomā, nevar būtiski ietekmēt preču zīmes uztveri.

1.6. ApP neuzskata par neapšaubāmu un par izšķirošu izskatāmajam jautājumam apelācijas iesniedzēja viedokli, ka LPZ neparedz nosacījumus preču zīmes reģistrējamībai atkarībā no tās atšķirīguma līmeņa, mēroga vai cita pakāpes vai gradācijas novērtējuma. Kaut arī LPZ konkrētie noteikumi tiešām nemin zīmju atšķirīguma gradācijas vai līmeņa jēdzienu, par apzīmējumu atšķirīguma (atšķirtspējas, distinktivitātes) dažādām pakāpēm runā speciālā literatūra preču zīmju jomā un Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas dokumenti (piem., "*there are... different degrees of distinctiveness*", "*highly distinctive marks*", - *Introduction to Trademark Law and Practice, A WIPO Training Manual*, WIPO, Geneva, 1993, page 17, page 55, etc.; "*the degree of the inherent or acquired distinctiveness of the mark*", - *Protection of Well-Known Marks*, WIPO, Document WKM/CE/III/2, August 20, 1997, Annex, page 13).

ApP atzīst par LPV atteikuma lēmuma pamatošanai pietiekamu, ka minētais lēmums konstatē pieteiktā apzīmējuma aprakstošo raksturu saskaņā ar LPZ 2. panta pirmās daļas 5. punkta noteikumiem (preču identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai lietojams apzīmējums); no tā loģiski izriet, ka izskatāmajam apzīmējumam ir arī piemērojams ne tikai LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkta otrais nosacījums (*zīmes ... kurām ir aprakstošs raksturs*), bet arī pirmais nosacījums (*...zīmes, kurām pietrūkst atšķirīguma*), jo ir vispārzināms, ka apzīmējuma aprakstošais raksturs ir viens no apstākļiem, kas nosaka preču zīmes atšķirīguma (atšķirtspējas) trūkumu.

2. ApP uzskata, ka šajā lietā nav ņemams vērā apelācijas iesniedzēja viedoklis, ka līdzīga apzīmējuma ('OLAMINE') ilgstošs lietojums Beļģijā pamato LPZ 2. panta ceturtais daļas nosacījumu piemērošanu izskatāmajam pieteikumam. Saskaņā ar minēto noteikumu, zīmes reģistrācijas atteikumu, kas pamatots ar 2. panta pirmās daļas 1. punktu, var novērst, ja zīme "*ir pazīstama patērētājiem, kuriem tā adresēta*". ApP uzskata, ka ar šeit minētajiem *patērētājiem* pamatā saprotami attiecīgo preču patērētāji Latvijā, jo visi LPZ noteikumi attiecas uz preču zīmju reģistrāciju vai izmantošanu tieši Latvijas Republikā; turklāt ApP rīcībā, kā jau minēts, nav ziņu par izskatāmās zīmes lietošanu Latvijā.

3. Lietā nav nozīmes arī ziņām par izskatāmajam apzīmējumam identisku vai līdzīgu preču zīmju (ОЛ-АМИН) reģistrācijām citās valstīs, jo ApP nav detalizēti zināmi šajās valstīs piemērojamie zīmju reģistrējamības kritēriji un iespējamais šādu apzīmējumu lietojums vai pazīstamība šo valstu patērētājiem.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus, paskaidrojumus un secinājumus, un vadoties no LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem, Apelācijas padome **nolemj:**

1. noraidīt firmas LABORATOIRES DE LA MEUSE apelāciju pret Patentu valdes 21.12.1996 lēmumu par preču zīmes OL-AMINE ОЛ-АМИН (fig.) (pieteik. Nr. M-93-8314) reģistrācijas atteikumu;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likumā par preču zīmēm noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes OL-AMINE ОЛ-АМИН (fig.) (pieteik. Nr. M-93-8314) reģistrācijas atteikumu.

ApP lēmumu pieteicējs var pārsūdzēt Rīgas Apgabaltiesā LPZ 11. panta ceturtajā daļā noteiktajā laikā.

Šis lēmums, ja tas nav pārsūdzēts LPZ noteiktajā laikā, saskaņā ar Latvijas Civilprocesa kodeksa 209. pantu un ApP Noteikumu 61. punkta 2. apakšpunktu stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

ApP sēdes locekļi:

J. Ancītis

S. Drozdovska

J. Pantejevs